

Deze Indiase blaast verpauperde Brusselse Horta-hotel Frison nieuw leven in

De gerestaureerde wintertuin van Hôtel Frison. Beeld Luc Roymans

“Red mij”, fluisterde Hôtel Frison de Indiase Nupur Tron toe. Zij hapte toe en kocht Horta’s verborgen art-nouveauparel in Brussel. Een - architecturaal liefdesverhaal, zeg maar. “Het is mijn lot dit huis zijn waardigheid terug te geven.”

THIJS DEMEULEMEESTER 20 januari 2019, 11:00

Wie via Brussel Centraal langs het Paleis voor Schone Kunsten naar de Grote Zavel wandelt, passeert sowieso een derde Horta-icoon. Alleen: Hôtel Frison in de Lebeaustraet heeft zo’n lelijke gevel, dat je er zo voorbijloopt. In de jaren 50 werd de originele façade verprutst met een grauwe winkelvitrine. En sindsdien moet je al goed je best doen om Horta’s hand er nog in te herkennen. Wat je nog nét door het winkelraam kunt zien: de sublieme wintertuin met glas-in-loodkoepel, die door de vorige eigenaar al is heropgebouwd.

Maar wie er nu aanbelt, krijgt niet alleen de ravissante eigenares Nupur Tron Chowdhry te zien. Ook haar wintertuin is mooier dan ooit, met zijn organische muurschilderingen. “Pas gerestaureerd. Op drie maanden tijd dan nog. Normaal doe je daar jaren over”, zegt de Indiase juweelontwerpster en consultant voor luxemerken. “Mijn motivatie is mijn sterkte. Het helpt misschien ook dat ik een buitenlandse ben. Ik heb nog de moed om te vechten tegen de logge bureaucratie bij zulke restauraties. Mijn volgende project is de façade. En dan de muurschildering in de traphal. Over de zeven verdiepingen zijn in olieverf plantenmotieven geschilderd. Alleen zitten die nog onder een laag witte verf.”

Nupur Tron Chowdhry: “Ik koos het huis niet, het huis koos mij.”Beeld Thijs bevestigt

Nupur Tron Chowdhry kocht het geklasseerde huis uit 1894 puur na een coup de coeur. “Het monument stond al jaren te koop, maar ik voelde me geroepen om het te redden. Ik koos het huis niet, het huis koos mij. Het pand slaakte een diepe zucht toen ik hier voor het eerst binnenstapte. Het was alsof de muren stilletjes fluisterden: ‘Alstublieft, help me’. Ik hoorde Victor Horta zelfs zeggen: ‘Doe iets’. Zo’n monument is echt niet voor iedereen voorbestemd. Maar voor mij voelde het pand zo vertrouwd aan als een oude pantoffel. Ik ben ervan overtuigd dat het mijn lot is om dit huis zijn waardigheid terug te geven. Geen seconde spijt heb ik gehad, ook al moest ik mijn huis in Parijs verkopen. Mijn moeder verklaarde me voor gek. Maar nu zeggen vrienden me: het lijkt wel alsof je terug in je ouderlijk huis woont, want de art nouveau bevat zoveel elementen uit de Indiase cultuur.”

Het originele plafond en een van de kroonluchters die jaren in de kelder lagen te verkommeren. Beeld Luc Roymans

Tron gaat nogal ver in die vergelijking. Ze ziet in de muur- en plafondschilderingen dezelfde oker- en saffraantinten als in Indiase huizen. Het houten trappenhuis doet haar denken aan de teak in koloniale villa's in haar geboortestreek. "Toen ik hier binnenstapte, merkte ik meteen de drietand op: het attribuut van Shiva. Wat doet dat hindoesymbool hier in het hart van Europa, vroeg ik me af. En wat te denken van de pauw, het dier dat alomtegenwoordig was in de art nouveau? Het is het nationale symbool van India!

"Dit project was voorbestemd. Het voelde aan alsof ik hier al eens geweest was in een vorig leven. Het huis is mijn tweede baby."

Ook in de mozaïekvloeren ziet de nieuwe eigenares een link met haar thuisland India. Beeld Luc Roymans

WEESKINDEREN IN DE KELDER

Haar verwaarloosde 'baby' is inmiddels 125 jaar oud en heeft dringend een wedergeboorte nodig. En dat probeert de energieke Tron niet te maskeren wanneer ze ons een rondleiding geeft. "Ik ben hier pas de vierde eigenaar. De vorige blokten alle contacten met Unesco af en hielden duidelijk niet van art nouveau. Ze hadden de originele - muurschilderingen in het wit gesausd, valse plafonds gestoken en origineel meubilair gewoon gedumpt. Horta's kroonluchters lagen, als weeskinderen, in stukken in de kelder. We hebben ze weer in elkaar gepuzzeld. De originele deurklinken zaten er nog, maar waren compleet zwart. Ik heb ze eigenhandig schoongemaakt.

“Eerlijk? Ik wist niet goed waar ik aan begon toen ik dit pand kocht. En dat is maar goed ook, want er is verdomd veel werk. Horta ontwierp werkelijk elk detail, tot en met de deurklinken, de luchters, de trapleuning en de mozaïeken. Ondenkbaar voor een nieuwbouwwoning vandaag de dag. Het huis heeft zoveel prachtige interieurelementen in hout, brons en marmer: het is een ode aan het ambacht uit die tijd.”

De opdrachtgever, Maurice Frison, had budget genoeg. Hij was de advocaat die Horta de vrijmetselarij binnenloodste. “Frison behoorde tot de entourage van koning Leopold II, hij was ook Belgisch ambassadeur in Frankrijk”, weet Nupur Tron. “Hij en Horta bleven 45 jaar goeie vrienden. De architect heeft veel van zijn klanten aan het netwerk van Frison te danken. De restauratie is ook een eerbetoon aan Frison, een invloedrijk figuur die grotendeels vergeten is.”

Hôtel Frison was Horta’s derde belangrijke realisatie, na Maison Autrique en Hôtel Tassel (beide 1893). Het is nog art nouveau uit het boekje: vloeiende lijnen, florale motieven, lichte staalbouw, de wintertuin als lichtbron. Ook al is nog bijlange niet alles gerestaureerd, toch stelt Nupur Tron haar Fondation Frison Horta al open. Er is ruimte voor tentoonstellingen, concerten en lezingen die de brug slaan tussen oost en west.

Nupur Tron organiseerde in december een conferentie over art nouveau in Mumbai. Samen met restauratiearchitect Barbara Van der Wee, die al meer dan tien Horta-projecten begeleidde, en art-nouveauspecialist Werner Adriaenssens reisde ze daarvoor speciaal van België naar India. “Het was de eerste keer dat het Indiase publiek kennismaakte met het werk van Victor Horta. En met Hôtel Frison. Gaudí en Guimard kennen ze

daar uiteraard wel. Maar waarom is Horta niet even bekend als zijn collega's? Hij verdient het echt. Daarom wil ik mijn conferentie ook in Parijs, Barcelona, Glasgow en Wenen geven: de belangrijkste centra voor art nouveau en jugendstil in Europa. Dat ik me daar als Indiase voor wil inzetten, is eigenlijk de wereld op z'n kop. Jullie Belgen zouden trotser mogen zijn."

Er is ruimte voor tentoonstellingen, concerten en lezingen die de brug slaan tussen oost en west
Beeld
Luc Roymans

ASTRONAUT

Zelf is Nupur trots op haar Indiase afkomst. Ze is het kind van een gearrangeerd huwelijk tussen een moeder uit Calcutta en een vader uit Rajasthan. Ze groeide op in een welgestelde familie, waar ze bekendstond als de avontuurlijke rebel van het gezin. "Ik wilde altijd astronaut worden", zegt ze. "Op mijn 16de, meteen na mijn middelbare school,

mocht ik de wijde wereld intrekken, op voorwaarde dat ik goeie cijfers had.”

Nupur vertrok op wereldreis. In Europa logeerde ze bij vrienden van de familie. Haar laatste stop was New York. “Ik voelde me er als Mowgli in de jungle. Mijn ogen vielen open: ik zag voor het eerst homo’s en lesbiennes, zomaar op straat. Ik kwam uit een overbeschermend nest in India en werd daar blootgesteld aan zoveel invloeden tegelijk. Ik wou absoluut niet meer terug.”

Nupur Tron studeerde er op eigen kosten Design, Marketing en Merchandising aan het Fashion Institute of Technology. In 2005 startte ze haar eigen juweelmerk, dat intussen verkocht wordt in prestigieuze winkels. Via een beurs belandde ze in Parijs, waar ze zich opwerkte als kunst- en cultuurambassadrice én als consultant voor luxemerken.

Voelt ze zich nog altijd verbonden met haar thuisland? “Ik blijf supertrots op mijn Indiase roots, ook al woon ik inmiddels in Brussel. Je kan het meisje wel uit India halen, maar India niet uit het meisje.”

Hôtel Frison, Lebeauststraat 37, Brussel. Op aanvraag kun je een rondleiding boeken. Meer info: foundation-frison-horta.be en nupurconsulting.com

<https://www.demorgen.be/nieuws/deze-indiase-blaast-verpauperde-brusselse-horta-hotel-frison-nieuw-leven-in~b9325f6a/?referer=https%3A%2F%2Fwww.google.co.in%2F>